

Παπανικολάου Γεωργία

Dpsd 01049

Η Διεθνής Σύμβαση Patent Cooperation Treaty (www.wipo.org) και η εφαρμογή της στην Ελλάδα.

Εισαγωγή

Παραδοσιακά αντιπαραβάλλεται η βιομηχανική ιδιοκτησία προς την πνευματική ιδιοκτησία, καθότι η μεν πρώτη έχει ως αντικείμενο την προστασία τεχνικών και αισθητικών επιτευγμάτων που είναι οικονομικά εκμεταλλεύσιμα, η δε δεύτερη την προστασία έργων λόγου, τέχνης ή επιστήμης. Η σημαντικότερη ωστόσο διαφορά ουσίας μεταξύ τους είναι ότι η δυνατότητα οικονομικής εκμετάλλευσης δεν αποτελεί προϋπόθεση προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως συμβαίνει με τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Η διάκριση των δύο κλάδων δικαίου επιβεβαιώνεται και από την ύπαρξη χωριστών διεθνών συμβάσεων που αναφέρονται σ' αυτούς, όπως η Διεθνής Σύμβαση των Παρισίων για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας αφενός και η Σύμβαση της Βέρνης και η Παγκόσμια Σύμβαση για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας αφετέρου (Ρόκας, Ν., 2004).

Τελευταία, πάντως, αναζωπυρώθηκε διεθνώς η τάση συγχώνευσης των δύο κλάδων δικαίου υπό τον ενιαίο τίτλο «**διανοητική ιδιοκτησία**» (intellectual property). Στα πλαίσια αυτά λειτουργεί και ο **Παγκόσμιος Οργανισμός Διανοητικής Ιδιοκτησίας** (World Intellectual Property Organization, WIPO) με σκοπό την προώθηση της χρήσης και προστασίας των δημιουργημάτων του ανθρωπίνου πνεύματος, επεκτείνοντας έτσι τα σύνορα της επιστήμης και της τεχνολογίας και εμπλουτίζοντας τον κόσμο των τεχνών. Τα κεντρικά γραφεία του Οργανισμού εδρεύουν στη Γενεύη, αριθμεί 182 κράτη-μέλη και πραγματεύεται διάφορες πλευρές της προστασίας της «διανοητικής ιδιοκτησίας» (Κοτσίρης, Λ., 1999).

Σημαντικό «επίτευγμα» του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας θεωρείται και η υπογραφή της διεθνούς **Συνθήκης Συνεργασίας για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας** (Patent Cooperation Treaty, PCT), η οποία υπογράφηκε στην Ουάσιγκτον την 19.6.1970 και κυρώθηκε με τους νόμους **1883/1990** και **2385/1996**. Η διεθνής αυτή σύμβαση παρέχει στους εφευρέτες, υπηκόους ή κατοίκους των κρατών μελών της, το δικαίωμα να αποκτήσουν με διεθνή αίτηση σε ένα από τα συμβαλλόμενα κράτη δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ή υπόδειγμα χρησιμότητας σε όλα τα αναφερόμενα στην αίτηση κράτη-μέλη.

Η Συνθήκη Συνεργασίας για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας (Patent Cooperation Treaty).

Η Συνθήκη Συνεργασίας για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας παρέχει τη δυνατότητα για ταυτόχρονη προστασία για την πατέντα μιας εφεύρεσης, σε καθεμία ξεχωριστά από ένα μεγάλο αριθμό χωρών απλά συμπληρώνοντας μία «**διεθνή**» **αίτηση πατέντας**. Μία τέτοια αίτηση μπορεί να συμπληρωθεί από οποιονδήποτε κάτοικο ή υπήκοο ενός συμβαλλόμενου κράτους. Γενικότερα, ωστόσο, υπάρχει η δυνατότητα να συμπληρωθεί στο εθνικό γραφείο πατέντας του κράτους-μέλους, του οποίου ο ενδιαφερόμενος είναι υπήκοος ή κάτοικος, ή διαφορετικά και κατ' επιλογή του αιτούντος, στο International Bureau της WIPO (World Intellectual Property Organization) στη Γενεύη.

Σε κάθε περίπτωση η Συνθήκη Συνεργασίας ρυθμίζει όλες τις λεπτομέρειες και τις προϋποθέσεις κάθε διεθνούς αίτησης:

- Ο αιτών πρέπει να ορίσει στην δήλωση του τα κράτη – πάντα βέβαια μεταξύ των συμβαλλομένων – στα οποία επιθυμεί να επεκτείνονται τα αποτελέσματα της αίτησης του («**designated States**»). Στην περίπτωση μάλιστα που κάποιο από τα κράτη αυτά είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας (European Patent Convention)- και στην ιδιαίτερη περίπτωση του Βελγίου, της Κύπρου, της Γαλλίας, της Ελλάδας, της Ιρλανδίας, της Ιταλίας, του Μονακό και της Δανίας – ο αιτών πρέπει να επιλέξει για την επίδραση της αίτησης για το Ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Αντίστοιχα, όταν κάποιο κράτος είναι μέλος της Ευρασιατικής Σύμβασης για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας, ο αιτών διαλέγει το αποτέλεσμα της Ευρασιατικής πατέντας.

- Στη συνέχεια κάθε αίτηση υποβάλλεται σε κάτι που ονομάζεται «**διεθνής έρευνα**». Η προαναφερθείσα έρευνα διεξάγεται υπό την ευθύνη και την αιγίδα ενός από τα σημαντικότερα γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας και καταλήγει σε μια «διεθνή έκθεση/αναφορά», η οποία περιέχει ένα κατάλογο από αναφορές σε δημοσιευμένα δοκίμια που μπορεί να επηρεάσουν την αίτηση για αναγνώριση διπλώματος ευρεσιτεχνίας του ενδιαφερόμενου.
- Η έκθεση προσκομίζεται στον ενδιαφερόμενο, ο οποίος και στη συνέχεια αποφασίζει για την πιθανή απόσυρση της αρχικής του αίτησης, στην περίπτωση που το περιεχόμενό της προμηνύει δυσοίωνες προοπτικές για την αναγνώριση της πατέντας.
- Αν βέβαια η αίτηση δεν αποσυρθεί, δημοσιεύεται επισυναπτόμενη με τη διεθνή έκθεση/αναφορά στο International Bureau και προσκομίζεται στο αρμόδιο Γραφείο του συμβαλλόμενου κράτους.
- Αν ο ενδιαφερόμενος αποφασίσει να συνεχίσει περαιτέρω για την απόκτηση εθνικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας, μπορεί να περιμένει μέχρι το τέλος του 20^{ου} μήνα από την ημερομηνία στην οποία είχε προτεραιότητα (που σημαίνει μέχρι το τέλος του 20^{ου} μήνα μετά την συμπλήρωση της διεθνούς του αίτησης), για να εκκινήσει την εθνική, αυτή τη φορά, διαδικασία. Σε αρκετές περιπτώσεις είναι απαραίτητη η μετάφραση της αίτησης στην εκάστοτε επίσημη εθνική γλώσσα και η πληρωμή ανάλογων εξόδων.

Πλεονεκτήματα της Συνθήκης Συνεργασίας για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας (Patent Cooperation Treaty).

Η Συνθήκη Συνεργασίας για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας επωφελεί τόσο τον αιτούντα και τα γραφεία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας όσο και το δημόσιο συμφέρον. Πιο συγκεκριμένα:

- Ο αιτών έχει στη διάθεσή του 8 ή 18 μήνες περισσότερους απ' ό,τι εκτός διαδικασίας PCT, να εκφράσει την επιθυμία του για προστασία διανοητικής ιδιοκτησίας σε ξένες χώρες, να συναντήσει τοπικούς υπεύθυνους σε κάθε ξένη χώρα, να προετοιμάσει τις απαραίτητες μεταφράσεις και να πληρώσει τα εθνικά πρόστιμα. Ωστόσο, είναι επιβεβαιωμένο ότι αν η διεθνής αίτησή του έχει τη μορφή που ορίζεται από την PCT, δε μπορεί ν' απορριφθεί επίσημα

από κανένα Γραφείο κράτους-μέλους, υπό συνθήκες πάντα συνήθους διαδικασίας. Στα πλαίσια της σύνταξης της διεθνούς αναφοράς, ο αιτών μπορεί να θεωρήσει ότι έχει αρκετές προοπτικές για την αναγνώριση του Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας. Κατά τη διάρκεια, μάλιστα, της προκαταρκτικής εξέτασης για τη χορήγηση της διεθνούς αναφοράς, η πιθανότητα για αναγνώριση είναι ακόμα μεγαλύτερη, καθόσον ο αιτών έχει τη δυνατότητα να «προνοήσει» για τη διαδικασία.

- Ο χρόνος για τη διερεύνηση κάθε διεθνούς αίτησης από τα αρμόδια Γραφεία των συμβαλλόμενων κρατών είναι φανερά μειωμένος χάρη στη διεθνή έρευνα για τη σύνταξη της αναφοράς.
- Από τη στιγμή που κάθε διεθνής αίτηση δημοσιεύεται επισυναπτόμενη με τη διεθνή έκθεση αναφοράς, γίνεται φανερό ότι τα τρία μέλη που συνεργάζονται είναι και ικανά να διαγνώσουν καλύτερα την αξιοπιστία της αίτησης για αναγνώριση Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας.

Η εφαρμογή της Διεθνούς Συνθήκης Συνεργασίας για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας στην Ελλάδα.

Στις 9 Ιουλίου 1990 η Ελληνική Κυβέρνηση διακήρυξε την προσχώρησή της στη Διεθνή Συνθήκη Συνεργασίας για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας. Πιο συγκεκριμένα η διακήρυξη είχε ως εξής: Η Ελλάδα διακηρύττει ότι σύμφωνα με το άρθρο 64 της Συνθήκης, δε δεσμεύεται από ό,τι ορίζει το κεφάλαιο II (άρθρα 31 μέχρι 42) και από τις αντίστοιχες ρυθμίσεις των Κανονισμών (Κανονισμοί 53 μέχρι 78).

Στις 11 Ιουνίου, ωστόσο, 1996, η Ελληνική Δημοκρατία αποσύρει τη διακήρυξη της 9^{ης} Ιουνίου 1990 για τη μη δέσμευσή της από το κεφάλαιο II και δηλώνει την πλήρη εφαρμογή της Διεθνούς Συνθήκης Συνεργασίας για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας στην Ελλάδα, όπως η τελευταία ολοκληρώθηκε στις 19 Ιουνίου 1970 στην Ουάσινγκτον, διορθώθηκε το 1979 και τροποποιήθηκε το 1984.

Βιβλιογραφία :

- www.wipo.org
- Νικόλαος Κ. Ρόκας, Βιομηχανική Ιδιοκτησία, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2004
- Λάμπρος Ε. Κοτσίρης, Δίκαιο Πνευματικής Ιδιοκτησίας, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 1999